

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2012, Volume: 7, Number: 2, Article Number:D0089

NWSA-FINE ARTS

Received: January 2012

Accepted: April 2012

Series : D

ISSN : 1308-7290

© 2010 www.newwsa.com

Köksal Apaydınlı

Karabük University

koksalapaydinli@gmail.com

Karabük-Turkey

ERGENLİK DÖNEMİ SORUNLARININ ÇÖZÜMÜNDE MÜZİK EĞİTİMİNİN ROLÜ VE ÖNEMİ

ÖZET

Ergenlik dönemi insan hayatındaki en önemli evrelerden biridir. Bu dönemde ergen, duygusal yönden birçok çelişki yaşadığından kaygılanmakta ve olumsuz davranışlar sergileyebilmektedir. Bu davranışların nedenleri arasında ailelerin olumsuz tutumu, okul başarısızlığı, kendine olan güvensizlik, arkadaş çevresi, eğitsel ve kültürel eksiklikler sayılabilir. Ergenlik dönemindeki gençleri, enerjilerini olumlu şekilde kullanmaları ve kendilerini doğru ifade edebilmeleri için sanat eğitiminin önemli bir kolu olan müzik eğitimine yönlendirmenin yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada amaç, ergenlik döneminde yaşanan sorunların çözümünde müzik eğitiminin yararlarını vurgulamaktır. Bu bağlamda çalışmada, müzik eğitiminin ergenlik çağındaki gençler üzerindeki önemine değinilmiş ve gençlerin bu dönemde yaşadığı sorunların çözümüne olan etkisi irdelenmiştir. Konuyla ilgili daha önce yapılan çalışmalar araştırılmış, bu araştırmalar ışığında bazı sonuçlara ulaşılmış ve öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Sanat Eğitimi, Ergenlik, Ergenlik Dönemi Sorunları, Olumsuz Davranışlar

THE ROLE AND THE IMPORTANCE OF MUSIC EDUCATION ABOUT THE SOLUTION OF ADOLESCENCE PROBLEMS

ABSTRACT

Adolescence is the most important period of human life. In this period, the adolescents can feel themselves anxious and show negative behaviours because of the contradictions in their emotional life. The negative attitudes of parents, school failure, the lack of self-confidence, friend atmosphere and educational and cultural deficiencies can be the reasons of these negative behaviours. It's thought that canalizing adolescents to music education which is the most important part of art will be useful for using their energies positively and have their self-expression in the right way. The aim of this study is to emphasize the benefits of music education about solving the adolescence problems. In this respect, the importance of music education on adolescents was mentioned and the effects on solving the adolescent problems were examined. Previous studies about this subject have been searched, in the view of these studies, some conclusions have been found and some suggestions have been improved in this study.

Keywords: Music Education, Art Education, Puberty, Adolescence Problems, Negative Behaviours

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Ergenlik dönemi, diğer bir adıyla "Adolesan Çağı", biyolojik, psikolojik, zihinsel ve sosyal açıdan bir gelişme ve olgunlaşmanın yer aldığı çocukluktan erişkinliğe geçiş dönemidir (Yavuzer, 2001: 262). Ergenlik döneminde yaşanan bedensel gelişim ve değişim zamanla yavaşlamakta ve bunu duygusal değişimler izlemektedir. Bu duygusal değişimler nedeniyle mutlu, uysal, dengeli ergenin yerini kaygılı, tedirgin, dengesiz ve uyumsuz ergen almaktadır (Köknel, 1999). Bu dönem, ergenin duygusal dünyasında çelişkilerin en fazla yaşandığı dönemdir. Arıkan'a (2002) göre; bu dönemde çocuk yalnızlık isteği duyar, arkadaşlarıyla sık sık küser, gruptan kopar, ev yaşamındaki etkinliklere katılmak istemez ve daima kaygılı olur. Okulda, sokakta ya da evde kız ve erkek ergenler arasında zıtlıklar yaşanmaktadır. İnatçıdır ve yapılan eleştirilerden hoşlanmazlar (Akt: Orhan ve diğerleri, 2007). Ergenlerin duygularıyla ve heyecanlarıyla baş edememesi gerilimi daha da arttırır. Bocalama ve kararsızlık içinde olan ergenin duyguları ve ilgileri değişmekte, coşkuları ölçsüz, sınırsız ve dengesiz şekilde farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıkların yarattığı gerginlik, ergenin küçük nedenler yüzünden ya saldırgan tepkiler göstermesine, ya da yoğun çöküntülü (depresif) duygular içerisine girmesine neden olmaktadır (Topses, 1997). İlgisiz ana-baba tutumları, yetersiz sosyal çevre, okul başarısızlığı, anti-sosyal arkadaş grupları ile yakınlık kurma ve başarısız kimlik gelişimi gibi etkenler sonucunda ergenler olumsuz davranışlarda bulunabilmektedir (Dahlberg ve diğerleri, 2001). Bu davranışları olumlu hale getirmenin yollarından birisinin de sanat eğitiminin önemli bir kolu olan müzik eğitimi olduğu düşünülmektedir. Çünkü sanat dalları içinde insan ruhu üzerinde en derin etkiyi bırakanın müzik sanatı olduğu bilinen bir gerçektir. Müzikle uğraşmak, kişilere birlikte iş yapabilme yeteneğini kazandırırken, aynı zamanda özgüven ve saygınlık da kazandırmaktadır. Böylece kişilerin kendini kanıtlamasına ve beğenilme duygusuyla daha mutlu olmasına olanak sağlamaktadır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu çalışmada amaç, ergenlik döneminde yaşanan sorunların çözümünde müzik eğitiminin yararlarını vurgulamaktır. Çalışma, müzik eğitiminin ergenlik çağındaki gençlerin ruhsal yönlerini olumlu yönde etkileyerek, onların olumsuz davranışlara olan eğilimlerini azaltmalarına ve yaşama uyum sağlamalarına katkıda bulunması açısından önemli görülmektedir. Bu çalışmayla okullardaki müzik eğitiminin yerinin ve öneminin daha iyi anlaşılacağı, buna bağlı olarak da okul idarecileri, öğretmenler ve velilerin bu konuda bilinçlendirilmesiyle müzik eğitime verilen değer artacağı umulmaktadır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu çalışma, tarama modelinde yapılmış betimsel bir derleme çalışmasıdır. Bu çalışmada ergenlik dönemi özellikleri anlatılarak ergenlerin yaşadığı başlıca sorunlara değinilmiş ve müzik eğitiminin bu sorunlara olumlu etkisi ulusal ve uluslararası alanlarda yapılan çalışmalarla desteklenmiştir. Bu çalışmalar doğrultusunda çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

4. BULGULAR VE TARTIŞMALAR (FINDINGS AND DISCUSSIONS)

Ortaöğretim çağındaki gençlerde, duygusal iniş çıkışların görülmesi normal karşılanan bir durumdur. Çocukluk dönemini henüz bitiren ergen, artık büyüdüğünü düşünerek kendi kurallarını kabul ettirmeye çalışacak, bu da çevresindekilerle çatışmaya girmesine neden olabilecektir. Hollingshead ergenliği, "Bireyin, içinde bulunduğu

toplumun onu artık bir çocuk gibi görmeyi bıraktığı, fakat ona henüz yetişkin statüsünü, rolünü ve işlevini tümüyle vermediği yaşam dönemi" olarak nitelendirir (Spence, 1980). Bu nedenle çevresine büyüdüğünü kabul ettirmek isteyen ergen, istekleri yerine getirilmediğinde sorun yaşamakta, bu da ergeni olumsuz davranışlar sergilemeye itebilmektedir.

Eğitimin en önemli amaçlarından biri, bireylerin içinde yaşadıkları topluma uyum sağlamasına yardım etmek ve sosyalleşmelerini sağlamaktır. Çocuğun içinde bulunduğu topluma uyum sağlayabilmesi ve toplumla bütünleşebilmesi, toplumda geçerli olan davranışları kazanmasıyla olanaklıdır (Çağdaş ve diğerleri, 2002). Buchanan-Barrow ve diğerlerine (1998) göre; okul, bireylerin toplumsallaşmasına katkıda bulunan önemli bir kurumdur. Bunun doğal sonucu olarak, okulun bu işlevini herhangi bir nedenle yerine getirememesi bireyin başarısını, gelişimini, çevresine uyumunu ve ruh sağlığını olumsuz yönde etkileyecektir. İnsancıl, bireyi geliştiren, yaşama hazırlayan eğitimin etkinliğine ve önemine karşılık; eksik, yetersiz ve yanlış eğitim birçok sorunun kaynağı olabilmektedir (Yavuzer, 2006:162).

Ergenlik dönemini yoğun yaşayan öğrencilerin gösterdiği olumsuz davranışlar, öğretim sürecinin önemli boyutlarda engellenmesine ve aksatılmasına neden olmaktadır. Balkıs ve diğerlerine (2005) göre; ergenleri yaşadıkları veya yaşayacakları sıkıntılara karşı bilgilendirmek ve durumun farkında olmalarını sağlamak, aynı zamanda kişiliklerine göre farklı beceriler kazandırmak gerekmektedir. Öğrencilerin ilgi, yetenek ve istekleri doğrultusunda sosyal ve kültürel etkinliklere yönelmeleri için rehberlik edilmeli ve böylece özgüvenlerinin artması sağlanmalıdır. Türnüklü ve diğerleri (2001) tarafından yapılan araştırmaya göre olumsuz davranışlara neden olan faktörlerden birisi de sosyal etkinliklere gereken önemin verilmeyişidir. Bu durum okullarda sanat eğitiminin gerekliliğini bir kez daha vurgulamaktadır.

4.1. Sanat Eğitimi (Art Education)

Sanat eğitimi; bireylerin duygu ve düşüncelerini biçimlendirmede, yeteneklerini ve yaratıcılık güçlerini estetik bir düzeye ulaştırmak amacıyla yapılan eğitim sürecidir (Boydak, 1997:169). Sanat eğitimi ve bunun paralelinde sanatsal etkinlikler, bireye kendini ifade edebilme, dolayısıyla kendine güvenme duygusunu kazandırma açısından gerekli ve önemli bir araçtır. Bir etkinliğin içinde bulunan ve bunu ailesi, öğretmeni ve arkadaşlarıyla paylaştığında olumlu bir şekilde takdir toplayan kişi kendine güven duygusunu ve bir şeyleri başarabilmiş olmaktan dolayı işe yarama duygusunu yaşamaktadır. Bu duyguların bireyin gelecek yaşantısında kendine güvenen, üreten ve çalışan insan modelinin oluşmasını sağlayacağından, toplumsal bir önemi ve yararı vardır (Şenbil, 2002). Duygusal gelişimi yıpranmış, zedelenmiş koşullarda yetişen çocuklarda kendine güven duygusunu onarmak ve geliştirmek, özellikle sanatsal ortamlarda ve ilgili etkinliklerle mümkün olabilir. Sanat eğitimi sırasında çocuğa sevgi, ilgi ve anlayışla yaklaşmak, onun bireysel veya grup içi özelliklerine ilgi ve saygı göstermek, etkinliklerinde ulaştığı başarıyı ödüllendirmek, duygusal güvene atılan ve onu geliştiren ilk adımdır. (Dilmaç, 2002; Akt. Toy, 2006).

Eğitim-Sen'in raporuna (2006) göre; Türkiye'deki eğitim sisteminde genel eğitimden geçen her kişi, üniversiteyi bitirmiş de olsa sağlıklı bir sanat eğitimi ve sanat kültürü almadan, bilinçli bir sanat tüketicisi kimliği kazanmadan eğitimini tamamlamaktadır. Oysa sanat eğitiminin, bireylerin içinde yaşadığı dünyayı kavramasında, karşılaştığı problemleri çözmesinde, gördüğü, hissettiği olaylara karşı duyarlı ve akılcı tepki vermesinde son derece önemli bir rol

oynadığı tartışılmaz bir gerçektir. Bireyin psikolojik gereksinimlerinin karşılanması ve tam olarak gelişmesinin de önemli bir parçası olan sanat eğitimi; onun yaratıcı ve yapıcı güçlerini geliştirir.

Sanat eğitimi kendisini geliştiren, kendisinden başlayarak genişleyen halkalar şeklinde ailesini ve toplumu sorgulayabilen, kendisiyle barışık bireyler yetiştirmede önemlidir. Kendisiyle barışık bireyler sorunun değil, çözümün parçası olurlar (Bayav, 2007). Sanat eğitimi ve şiddet ilişkisini inceleyen Smith (2000), okullarda sanatın varlığının insancıl bir eğitim için katkı sağlayıcı bir faktör olduğunu ileri sürer; sanat eğitiminin insani değerlerin hissedilmesi ve çok yönlü öğrenme şekilleri ve yetenekleriyle şiddetin beslediği kaynaklarla zıt bir karakter içerdiğini belirtir (Akt: Buyurgan ve diğerleri, 2007).

Gürgen'e (2006) göre; özgüvenli, eleştirel bakış açısına sahip, sorunları çözmeye başarılı, toplum içinde kendine yer edinen, üretken, topluma yararlı bireyler yetiştirilebilmesi için eğitimin öğrenci merkezli, aktif, ezbercilikten uzak olması ve çağdaş eğitim yöntemlerini içermesi gerekmektedir. Tüm bu özellikleri bünyesinde barındıran müzik eğitimi, yaratıcı bireylerin yetiştirilmesinde sanat eğitiminin en uygun alanlarından birini oluşturmaktadır (Akt: Düzbastılar, 2007).

4.2. Müzik Eğitimi (Music Education)

Müziğin insanoğluna ve çevresine sosyal, kültürel ve psikolojik anlamda olumlu etkileri vardır. Tüm sanat dalları içinde insan ruhu üzerinde en derin etkiyi bırakan sanatın müzik olduğu kabul edilmektedir. "Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır. Bu temelden yola çıkılarak, belirli amaçlar doğrultusunda planlı ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir" (Uçan, 1997: 14).

Yavuzer'e (2001) göre; müzik eğitimi, sanat eğitiminin önemli bir kolu olarak bireyde duyarlılığı uyandırmak, duyuşsal algıları keskinleştirmek, bireylerin becerikliliğini geliştirmek, kısacası insanı geliştirmek amaçındadır. Uçan'a (1997) göre de; bilinçli ve sistematik bir müzik eğitimi bireyde duyarlılığı geliştirerek, yaşama bakış açısını değiştirir. Ufkunu genişletir. Yaşamdan alacağı duyarlılığı ve hazzı arttırır.

Müzik eğitimi, estetik eğitimi kapsayan bir süreçtir. Öğrencinin müzik yolu ile etik ve estetik değerlere yönelmesinin önemini kavrayabilme, müzik eğitiminin amaçları arasında yer almaktadır (Şenel, 1994). Tunç'a (1984) göre estetik eğitim; tüm insani değerlerden haz duyan, kendisini ve diğer insanları seven, duygularını başkalarıyla paylaşabilen, yaratmanın hazzını duyabilen, toplumsal bir varlık olabilme bilincini ve sorumluluğunu taşıyan, yapıcı, yaratıcı, zihinsel ve duygusal gelişimi sağlıklı, dengeli bir kişilik geliştirmeyi amaçlamaktadır. Müzik eğitimi bireye estetik duyarlılık kazandırırken aynı zamanda dolaylı yoldan ahlaki duyarlılık da kazandırmaktadır. Estetik kişilik yapısına sahip bir birey nasıl güzeli ve çirkini ayırt edebiliyor ve güzelden yana tavır alabiliyorsa, bu yeterliliğe sahip olmayanlara göre iyiyi ve kötüyü daha iyi anlayabilir ve iyiden yana tavır alabilir. Dolayısıyla estetik eğitimi, etik değerlerin gelişmesinde de önemli rol oynamaktadır (Aktaran: Balcı, 2007: 772). Böylece birey, müzik yolu

ile estetik ve etik değerlere yönelerek, çağdaş toplumun ahlak kurallarına uyumlu davranışlar sergileyen bir kişilik haline gelebilir.

Uçan (1985), müziğin insanın bireysel yaşamındaki psikolojik işlevlerini genel hatlarıyla şöyle açıklamıştır:

- Bireyin kendini tanımasına, kendine olan güveninin artmasına, kendini gerçekleştirmesine, kişiliğini geliştirmesine, yaşamını zenginleştirmesine yardımcı olur ve böylece daha sağlıklı ve mutlu yaşama olanağı sağlar.
- Bireydeki yaratıcı gücü uyandırır, yaratma yeteneğini zenginleştirir ve onun gelişimini hızlandırır.
- Bireyin boş zamanlarını etkin olarak ve zevkli uğraşlarla değerlendirilmesine olanak sağlar.
- Bireyin dikkatini toplamasına, duygularını güçlendirmesine, kendini anlamasına ve anlatmasına ve kendisi hakkında olumlu görüş geliştirmesine katkıda bulunur.
- Uyumsuz çocuklardaki uyum bozukluklarını gidermede, ruhsal-sinirsel rahatsızlıkları tedavi etmede etkili bir uyarıcı ya da araçtır.
- Bireyin içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel çevreye duyarlılığının artmasına, gelişmesine ve derinleşmesine olanak sağlar ve çevresine uyum sağlamasını kolaylaştırır.

"Müzikle herhangi bir şekilde ilgilenen ergenlerin sosyal, duygusal hatta fiziksel alanda yaşlılarından daha olumlu özelliklere sahip oldukları görülmektedir. Bedensel olarak daha sağlıklı ve yaşlılarıyla kıyaslandığında motor etkinliklerde daha hızlı gelişim gösterdikleri, sorumluluk duygusuna sahip oldukları, zihinsel gelişim alanında ise genel olarak merak etme ve öğrenme açısından üstün oldukları, soyut düşünme yeteneklerinin gelişmiş olduğu, genel bilgi işleme sürecinde hızlı, çabuk, akılda tutabilen özgün ve yaratıcı fikirler üretme eğilimine, iyi bir gözlem yeteneğine sahip oldukları bildirilmektedir" (Oral, 2004: 57-58).

Özetle; müzikle ilgilenen çocukların anlatım güçlerinin geliştiği, iş yapma alışkanlığı ve sorumluluk duygularının önemli ölçüde arttığı, yaratıcı yeteneklerinin yükseldiği ve kendilerine olan özgüvenlerinin gelişme içinde olduğu görülmüştür (Çilingir, 1990).

Ergenlik döneminde gençlerin yaşadığı sorunların çözümünde ve kendilerine olan güvenlerinin oluşmasına yardımcı olmada müzik eğitiminin ve müziksel etkinliklerin önemi yadsınamaz. Bunun en güzel örneklerinden biri de, Venezuela'da 30 yıldır uygulanan "Sistema" yöntemidir. Sistema, 1975 yılında ekonomist, politikacı ve aynı zamanda müzisyen olan José Antonio Abreu tarafından kurulmuştur. İlk başta 11 gençle başlayan bu projenin amacı; fakirlik ve istikrarsızlıkla boğuşan Venezuela'da sosyal sorunlara eğilerek şiddet, cinayet, uyuşturucu gibi toplumun kabul etmediği davranışlara eğilimli sokak çocuklarını müzik eğitimi yardımıyla topluma kazandırmaktır. Venezuela Çocuk ve Gençlik Orkestraları Devlet Vakfı Genel Sekreteri Xavier Moreno da öncelikli amaçlarının bu tip çocukların her birini profesyonel müzisyen yapmaktan çok onları kurtarmak olduğunu vurgulamaktadır. Ülkede aynı amaca hizmet eden 90 müzik okulu bulunmakta ve hükümet her yıl çok büyük rakamlarda bütçe ayırarak programı desteklemektedir. BBC, The Guardian, The Financial Times, Boston Globe gibi önemli yayınlar tarandığında Sistema'nın başarısını teyit eden haberlerle karşılaşmaktadır. Bu başarının ardında birey olmayı, paylaşmayı, sorumluluk almayı aşılaman, orkestrayı merkez alan bir eğitim anlayışı vardır (Bali, 2006).

Olumsuz davranışlarda bulunan ve uyum gücünü çeken çocuklarda kendilerini gösterme eğiliminin normal çocuklara oranla daha fazla

olduğu bilinmektedir. Okulda başarılı olan çocuk kendini gösterme gereksinimini kolaylıkla giderebilmesine karşılık, başarısız öğrencilerin bu gereksinimlerini karşılama şansı pek yoktur. Bunun sonucu olarak bu gereksinimlerini olumsuz davranışlarda bulunarak karşılamaya çalışmaktadırlar. (Yavuzer, 2001). Ülkemizde 2005 yılı Ekim ayı itibariyle Altındağ Rehberlik ve Araştırma Merkezi ve Ankara Emniyet Müdürlüğü'nün işbirliği ile ergenlerin gösterdiği olumsuz davranışların çok önemli bir bölümünü oluşturan şiddetin önlenmesi ve azaltılması ile ilgili bazı çalışmalar yürütülmüştür. Bu çalışmalar, Altındağ ilçesindeki en sorunlu okullar olan Polis Amca İÖO, Hıdırlıktepe İÖO ve Battalgazi İÖO'nda gerçekleştirilmiştir. Bu okullarda fiziki şartların iyileştirilmesinin ve planlanan rehberlik çalışmalarının yanı sıra okul içi sosyal faaliyetlerinin geliştirilerek öğrencilerin sportif ve sanatsal faaliyetlere yönlendirilmesi de dikkat çekicidir. Bu okullarda sanatsal faaliyetlerle ilgili olarak öğrencilere yönelik folklor, gitar ve bağlama kursları açılmış, bu öğrencilerden korolar oluşturulmuş ve çocukların sanata yönlendirilmesi sonucu olumlu sonuçlar alındığı belirtilmiştir (Yılmaz, 2007).

Apaydınlı (2010) tarafından yapılan araştırmada ise genel lise öğrencilerinin kural dışı davranış gösterme eğilimleri ile müzik eğitimi arasındaki ilişki incelenmiştir. Buna göre; çalgı eğitimi almayan öğrencilerin çalgı eğitimi alan öğrencilere göre, ders dışı müziksel etkinliklere katılmayan öğrencilerin, koro ve orkestra etkinliğine katılan öğrencilere göre ve ortaöğretim hayatı boyunca hiç müzik dersi almayan öğrencilerin herhangi bir sınıf ya da sınıflarda müzik dersi alan öğrencilere göre daha fazla kural dışı davranış eğiliminde olduğu sonucuna varılmıştır. Bu çalışmadan hareketle denilebilir ki; okulda sorunları olan ve olumsuz davranışlar sergilemeye eğilimli öğrencileri müziksel bir etkinliğe yönlendirmek, onları okula bağlayacağından ve saygı-sevgi duygusunu pekiştirerek topluma örnek birey olmasına teşvik edeceğinden önemlidir. Bu etkinlikler sadece müzik alanında değil, sanatın diğer alanlarında da uygulanabilir. Dolayısıyla herhangi bir sanat dalıyla ilgilenen bir öğrenci kendisi için bir dönüm noktası olan ergenlik dönemini çok daha sağlıklı ve olumlu bir şekilde atlatabilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Ergenlik dönemi insan hayatının en önemli evrelerinden biridir. Bu dönemde ergen, toplumsal bir kimlik arayışındadır. Özellikle lise çağlarındaki ergenlik döneminde kişi hem kendisine, hem de çevresine kendini kabul ettirme çabası içerisindedir. Müzik eğitiminin ilke ve amaçları içinde bireyin kendini ifade etme, duygu ve düşüncelerini rahat bir şekilde açığa vurma gibi özellikleri olduğu bilinmektedir. Müziğin insan ruhu üzerindeki olumlu etkisi, ergenlik çağındaki gençlerin yaşadıkları zorlukların kolayca üstesinden gelmesine katkıda bulunacağını düşündürmektedir. Bir başka ifadeyle müzikle uğraşmak, bireyin kendini ifade etmesinin en kolay yoludur. Birey bir çalgı çalarken ya da şarkı söylerken, aynı zamanda kendi yapabileceklerinin farkına varır, sınırlarını keşfeder. Okul içinde ya da dışında müziksel bir yaşantıya sahip olan gençlerin bu etkinlikler sayesinde kendilerine olan güvenlerinin artacağı, bunun sonucunda da toplumsal özgüvenlerinin oluşacağı düşünülmektedir. Gençlerimizin eğitiminde müzik eğitiminin önemi ve birey üzerindeki etkileri göz ardı edilmemeli, çağdaş eğitim anlayışımız bu yönde şekillendirilmelidir. Hallam'ın (2001) bir araştırmasında bir okuldaki müzik ders saatlerinin arttırılmasının, öğrencilerin sosyal ilişkileri üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna varılmıştır. (Akt: Özmenteş, 2005:91). Ülkemizde ise müzik dersine gereken önemin verilmediği

düşünülmektedir. Bu dersin amacına ulaşabilmesi için tüm liselerde mutlaka kadrolu müzik öğretmeni olmalı, Talim Terbiye Kurulu'nun 20.07.2010 tarih ve 76 sayılı kararı uyarınca haftada bir saat olan müzik dersleri iki saate çıkarılmalı ve her sınıfta devamlılığı sağlanmalıdır.

Okullardaki sosyal etkinlik saatlerinde gezi koluyla işbirliği yapılarak, öğrenciler ayda bir kez buldukları ildeki çeşitli sanatsal etkinliklere götürülebilir. Bu etkinlikler senfoni orkestrası konserleri, opera ve bale gibi müziksel etkinlikler hatta müzikli tiyatro oyunları olabilir. Böylece öğrenciler müzik dersinde edindikleri bakış açısını beğeni eğitimi yoluyla genişletebilirler. Bu sayede öğrencilere boş zamanlarını sanat etkinlikleriyle değerlendirme davranışı kazandırılabilir.

Milliyet gazetesinin Türkiye çapında düzenlediği ve 1967 yılından itibaren her yıl aralıksız olarak gerçekleştirdiği Milliyet Liselerarası Müzik Yarışması, lise öğrencilerinin müzikle iç içe olmasını sağlayan, yeteneklerini sergilemesine fırsat veren ve gençlerin kendini ifade etmesine olanak tanıyan önemli bir sosyal etkinliktir. Bu tip yarışmalar okullardaki müzik derslerini daha anlamlı kılmakta ve öğrencileri bir amaca yöneltmektedir. Ayrıca öğrencilere takım ruhunu aşılıyarak birlikte iş yapabilme becerisini kazandırmaktadır. Ancak ülkemizde geleneksel hale gelen bu yarışma, 2000 yılından itibaren yapılmamaktadır. Bu durum, liselerde okuyan gençlerimizde müzik eğitimi yönünden bir boşluk yarattığını düşündürmektedir. Bu nedenle Türkiye çapında düzenlenen liselerarası müzik yarışmaları çoğalmalı ve müzik öğretmenleri rehberliğinde gençlerin bu yarışmalara katılmaları sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Apaydınlı, K., (2010). Genel Lise Öğrencilerinin Kural Dışı Davranış Gösterme Eğilimleri İle Müzik Eğitimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
2. Balcı, Y.B., (2007). Estetik Eğitimde Güzel ile İyi Arasındaki Bağ. 3. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu, 19-21 Kasım 2007. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara, ss:769-772.
3. Bali, S., (2006). Hayatları Müzikle Değişti, <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=183744&tarih=08/04/2006> adresinden 29.11.2011 tarihinde alınmıştır.
4. Balkıs, M., Duru, E. ve Buluş. M., (2005). Şiddete Yönelik Tutumların Özyeterlik, Medya, Şiddete Yönelik İnanç, Arkadaş Grubu ve Okula Bağlılık Duygusu ile İlişkisi. Ege Eğitim Dergisi, Cilt:2, Sayı:6, ss:81-97.
5. Bayav, D., (2007). Sanat Eğitimiyle Gelişen Uyumlu Kişilik, Azalan Şiddet Eğilimi. 3. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu, 19-21 Kasım 2007. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara,ss:349-356.
6. Boydaş, N., (1997). Eğitim-Sanat İlişkisi, Eğitim Bilimine Giriş. Ankara: Gazi Kitabevi Yayınları.
7. Buchanan Barrow, E. and Barrett, M., (1998). Individual Differences in Children's Understanding of the School. Social Development, Vol:7, No:2, p:250-268.
8. Buyurgan, S. ve Buyurgan U., (2007). Sanat Eğitimi ve Öğretimi (Eğitimin Her Kademesine Yönelik Yöntem ve Tekniklerle). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
9. Çağdaş, A. ve Seçer, Z., (2002). Çocuk ve Ergende Sosyal ve Ahlak Gelişimi. Ankara: Nobel Yayınevi.

10. Çilingir, V., (1990). İlk ve Orta Dereceli Okullarda Eğitici Çalışmalar İçerisinde Müziğin Yeri. Orkestra Dergisi, Sayı:198, ss:31.
11. Dahlberg, L.L. and Potter, B., (2001). Youth Violence: Developmental Pathways and Prevention Challenges. American Journal of Prevention Medicine, Vol:20, p:3-14.
12. Düzbastılar, M., (2007). Ergenlik Döneminde Şiddet ile Başa Çıkma ve Müziğin Olumlu Etkileri. 3. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu, 19-21 Kasım 2007. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara, ss:193-202.
13. Eğitim-Sen, (2006). Türkiye'de Sanat Eğitiminin Adı Var, Yok. http://www.egitimsen.org.tr/icerik.php?yazi_id=289 adresinden 02.11.2011 tarihinde alınmıştır.
14. Gürgen, E., (2006). Müzik Eğitiminde Yaratıcılığı Geliştiren Yöntem ve Yaklaşımlar. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:7, Sayı:12, Güz, Malatya.
15. Hallam, S., (2001). Learning in Music. (Ed: C. Philpott & C. Plummeridge). Issues in Music Teaching. Florence: Routledge.
16. Köknel, Ö., (1999). Ergenlik Dönemi. İstanbul: Remzi Kitabevi.
17. Oral, A., (2004). Ergenlik Döneminde Stresle Başa Çıkma: Stresle Başa Çıkma Programının Geliştirilmesi ve Etkililiğinin Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
18. Orhan, Ş. ve Büyükkayıkçı, G.E., (2007). Ergenlerin Dinlediği Müzik Türlerinin Depresyon Düzeylerine Etkileri, 3. Ulusal Sanat, Eğitim ve Şiddet Sempozyumu, 19-21 Kasım 2007. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara, ss:135-145.
19. Özmenteş, S., (2005). Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi., Cilt:6, Sayı:9, ss:89-98.
20. Şenbil, S., (2002). Eğitsel Bir Araç Olarak Sanat Eğitimi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
21. Şenel, N., (1994). Ders Geçme ve Kredi Sisteminden Sonra Liselerde Müzik Eğitimi. Orkestra Dergisi, Sayı:244, ss:17.
22. Spenle, A.R., (1980). Ergenlik Psikolojisi. (Çev. Onur, B.). Ankara: Maya Matbaacılık.
23. Topsis, G., (1997). Eğitim Psikolojisi. Ankara:Sanat Kitabevi.
24. Toy, B., (2006). Sanat Eğitimi Alan ve Almayan 15-17 Yaş Grubundaki Ergenlerin Sosyal Uyumlarının ve Benlik Tasarım Düzeylerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
25. Türnüklü, A., Zoraloğlu Y. ve Gemici Y., (2001). İlköğretim Okullarında Okul Yönetimine Yansıyan Disiplin Sorunları. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, Sayı:27, ss:417-441.
26. Uçan, A., (1985). İnsan ve Müzik. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:1 Sayı:1, Ankara.
27. Uçan, A., (1997). Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar, (2. Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
28. Yavuzer, H., (2001). Çocuk Psikolojisi, (Yirminci Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
29. Yavuzer, H., (2006). Çocuk ve Suç (Onbirinci Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
30. Yılmaz, E., (2007). Okullarda Şiddetin Önlenmesi, Mevcut Uygulamalar ve Sonuçları: Okullarda Şiddetin Önlenmesine Yönelik Ankara Emniyet Müdürlüğü'nün Yaptığı Çalışmalar, (Ed. Gelbal, S.). Ankara: Türk Eğitim Derneği ve Pegem A Yayıncılık, ss:61-66.